

DE OERKRACHT VAN HET VERHAAL

Inleiding tot storytelling

Roy Grünewald

CV:

- Studies: Cultureel management en Toneelacademie
- Dramadocent, regisseur en theaterrecensent
- Creative manager Arjan van Dijk Groep
- Directeur schouwburg Gorinchem / Targett entertainment & events BV
- Docent Imagineering en management creative industries NHTV
- Gastdocent imagineering, creatief en innovatief denken en storytelling op diverse HBO
- Columnist AD/Rivierenland

www.roygrunewald.com

(concept ontwikkeling & storytelling)

Roy Grünewald
SPECIAL CONCEPTS

kijkt anders...

Ik lig op de bank,
droom,
bedenk
en
VERTEL!

En, eh...schuift dat nog wat?

Wat heb je aan de meest briljante
ideeën, producten, diensten als je
geen

GOED VERHAAL
kunt vertellen?

BELEVING:

Experience economy
of
Emotiemarkt

‘De belevenis economie’

Pine & Gilmore

1998

Die grillige, onbetrouwbare consument...

- Is ongeduldig > **zappedrag**
- Wil sensatie > **geregisseerde emotie**
- Wil op een leuke manier leren > **edutainment**
- Onderdompeling > **beleving**
- Wil verhalen > **storytelling**

DE EMOTIEMARKT

Niet: wat levert het product mij

Maar: wat **DOET** het met mij

Hoe raakt het mij?
Onderbuik gevoelens

Een goed verhaal
stimuleert het **hoofd**
en raakt het **hart**

STORYTELLING
is the most important and
powerful instrument
to manage and to enrich
the experience of the public

Jon Favreau, speechschrijver Obama

We verkopen geen producten...

we verkopen

EMOTIES

Voor de belangrijkste mensen ter wereld

IKEA PE SÖVINGA
Hangstoel
59,95
Stuk en kunststof
Hoogte: 107 cm
Breedte: 100 cm

IKEA

STORYTELLING

Zo oud als de mens

Van Neaderthal...

Tot Nokia

Storytelling in het dagelijks leven

- Waar ben je, wat doe je, is er nog iets gebeurd?
- Wat ik nou toch heb meegemaakt...
- > Roddels, gossips, sterke verhalen, moppen, opschepperij, leugens, bedrog, versiertrucs, liefdesverklaringen
- *Alles wat anders verteld wordt dan feitelijke verslagen of mededelingen*

STORYTELLING

ontwikkelt zich als een
nieuw vakgebied

Niet alleen meer in reclame, journalistiek,
literatuur, entertainment, film, theater

CREATIVE STORYTELLING
maar wordt nu ook toegepast in

MARKETING, BRANDING, PR, SALES

CORPORATE STORYTELLING
STRATEGISCHE STORYTELLING

3 basisvormen van communicatie

- **Mededelingen en feiten** (eis, bevel, standpunt, omroep, cijfers en statistieken) > we doen, volgen op of niet etc.
- **Verlagen** (verloop van feiten, journaal, proces verbaal, rapportage) > we nemen het aan of niet
- **Verhalen** (verbeelding, emoties) > zet ons aan het denken en worden beter onthouden

Wij zijn dol op verhalen

Gen

FOXP2

Zet zintuiglijke waarneming om in
memorabele 'verhalen'

> VERBEELDING

Ons brein onthoudt verhalen veel
beter dan mededelingen en
verslagen

EEN GOED VERHAAL
ONTSTAAT DOOR KENNIS
EN FEITEN TOT DE
VERBEEELDING
TE LATEN SPREKEN

Twee voorbeelden

- Mijn oom stierf op 49-jarige leeftijd. Een jaar later stierf zijn tuinman.
- Harley Davidson is de beste motorfiets ter wereld.

Twee voorbeelden

- Mijn oom stierf op 49-jarige leeftijd. Een jaar later stierf zijn tuinman van verdriet.
> *plot, emotie, ontwikkeling*
- Harley Davidson voert je veel verder...
> *Interpretatie van feiten, insinuatie, belofte*

We smijten met termen

- MVO
- Duurzaamheid
- Ambachtelijke teelt
- Topkwaliteit
- Smaak
- Trends
- Gezondheid

Kreten, maar wat
BETEKENEN ZE?

Ze krijgen pas betekenis door
HET VERHAAL

We breken ons het hoofd...

- Hoe krijgen we kids aan de groenten?
- Hoe kunnen we groenten infiltreren in het uitgaansleven?
- Wat kunnen onze producten betekenen in de zorg?
- Wat kunnen we bijdragen aan 'lifestyle'?
- Als het niet meer naar Rusland mag gaan, kunnen we dan naar China, Afrika, Dubai?

Antwoord is
JA, MITS...

...je een briljant
VERHAAL
te vertellen hebt.

Dus de ondernemer
moet in staat zijn

Om de **VERBEELDING** van de
consument te prikkelen door deze te
manipuleren

DE *LOGICA* BRENGT ONS
VAN A NAAR B
MAAR
DE *VERBEELDING* BRENGT ONS
OVERAL
(Einstein)

DE INGREDIËNTEN VAN HET BRILJANTE VERHAAL:

1. Spelers (wie doen er mee?)
2. De verleiding (zuigkracht)
3. Sterke prikkels door taal en/of beeld
(emoties raken ons hart)
4. Gelaagdheid (zet ons brein aan het
werk/puzzelen)
5. Vertelstructuur (meenemen in de loop van
gebeurtenissen en spanningsopbouw)

ROODKAPJE

en de grote boze wolf

De vertel instrumenten samengevat als de 5 P's

- **Personages** > held, vijand, helpers
- **Pushen** > zuigkracht en verleiding
- **Prikkelen** > de 4 impulsen
- **Puzzelen** > gelaagdheid
- **Parcours** > vertelstructuur, 'reis' en spanningsopbouw

1. PERSONAGES

Basis is steeds de reis van ‘de held’
in een landschap vol ‘vijanden’
(problemen, obstakels), met of zonder
‘helpers’

Dramatis personae

- De held: Roodkapje en NIET de jager (= helper)
- Vijand: de wolf, maar ook haar onnozelheid (ze is nog een kind en moet veel leren)
- Helpers in het verhaal: moeder (zet het verhaal in werking), oma (slachtoffer) en jager (redder)
- De betekenis van het ontbreken van de vader van Roodkapje.

2. PUSHEN

Mensen zijn van nature nieuwsgierig
En zijn dol op verhalen!

ZUIGKRACHT

Bewust...

- Titel (niet alleen Roodkapje)
- Belofte (boze wolf)

Onbewust...

- Insinuatie (shit!)
- Verleiding (dit wil jij weten, dit wordt sensationeel)

Kortom: het lokmiddel

Nadat de nieuwsgierigheid is
gewekt wil ons brein wel iets
aangereikt krijgen om verder te
lezen, luisteren, kijken

Prikkelen

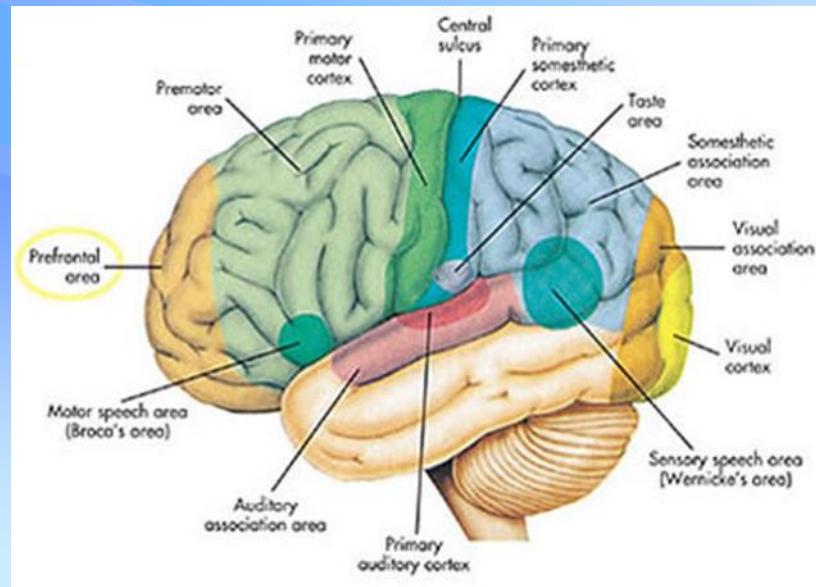
Puzzelen

Parcours

3. PRIKKELEN

Vier krachtige prikkels

Ontdekking van verhoogde
hersenenactiviteit

Test
7 woorden

Hersenactiviteit

- Sleutel
- Stoel
- Koffie
- Parfum
- Geheim
- Rennen
- Verdriet
- Neutraal
- Neutraal
- Smaak
- Geur
- Onbekende
- Bewegingen
- Emoties

Ons brein reageert sterk op 4 krachtige impulsen: (strategische prikkels met woorden/beelden)

- Zintuiglijke prikkels/herinnering
- Het onbekende > magie, verdwalen, geheimen, avontuur
- Beweging > vaart, (inter)actie, spanning
- Emoties > seks, wraak, verdriet

neutraal

- neutraal

- Suggestie, metafoor

Maar er is meer:

ONS BREIN WIL WERKEN

- Fantaseren
- Vooruit denken
- Wegdromen
- Diepere betekenis zoeken
- Zelf oplossen
- KORTOM: wil...

4. PUZZELEN

FOXp2 gaat werken

De **gelaagdheid** van het verhaal

- Activeert ons brein
- Laat ons brein zoeken naar betekenis
- Prikkelen de nieuwsgierigheid verder
- Raken ons emotioneel

Een goed verhaal heeft 'lagen'

- Verpakte metaforen
  - Verborgene boodschappen en symbolen
  - Suggestieve codes
  - Insinuaties
- >
- Prikkeling van het onderbewuste

De 3 lagen van het verhaal

1. Fysiek waarneembaar
2. Symboliek, nut, suggestie, insinuatie, belofte
3. Waarden en normen

1^e laag: fysiek, waarneembaar

- Bos: bomen, paadjes, huisje van oma
- Wolf: sluw roofdier die mensentaal spreekt
- Roodkapje: meisje met *rood* mutsje

2^e laag: symboliek, nut, belofte, insinuaties

- Onbekend gebied met potentieel gevaar, achterbuurt
- Roofdier uit op prooi, loverboy, gangster
- Waarom een *rood* mutsje? Naïef, overgang van kind naar volwassene

3^e laag: waarden/normen

- Duisternis, de hel van het leven (ben op je hoede)
- Het kwaad in de mens (waarschuwing)
- Bedreigde onschuld die geluk had, maar let op in het leven (leer hiervan)

De Tomaat

Wat zijn dit?

Vraag 1: wat gebeurt hier?

Vraag 2: waar zie je dat aan?

Vraag 3: wat zou je nog meer kunnen ontdekken??

Verander het perspectief

Een tomaat is geen tomaat,
Maar...

Kortom:
Omdenken &
emotionaliseren

En daarvan verhalen maken

waarin feiten tot de

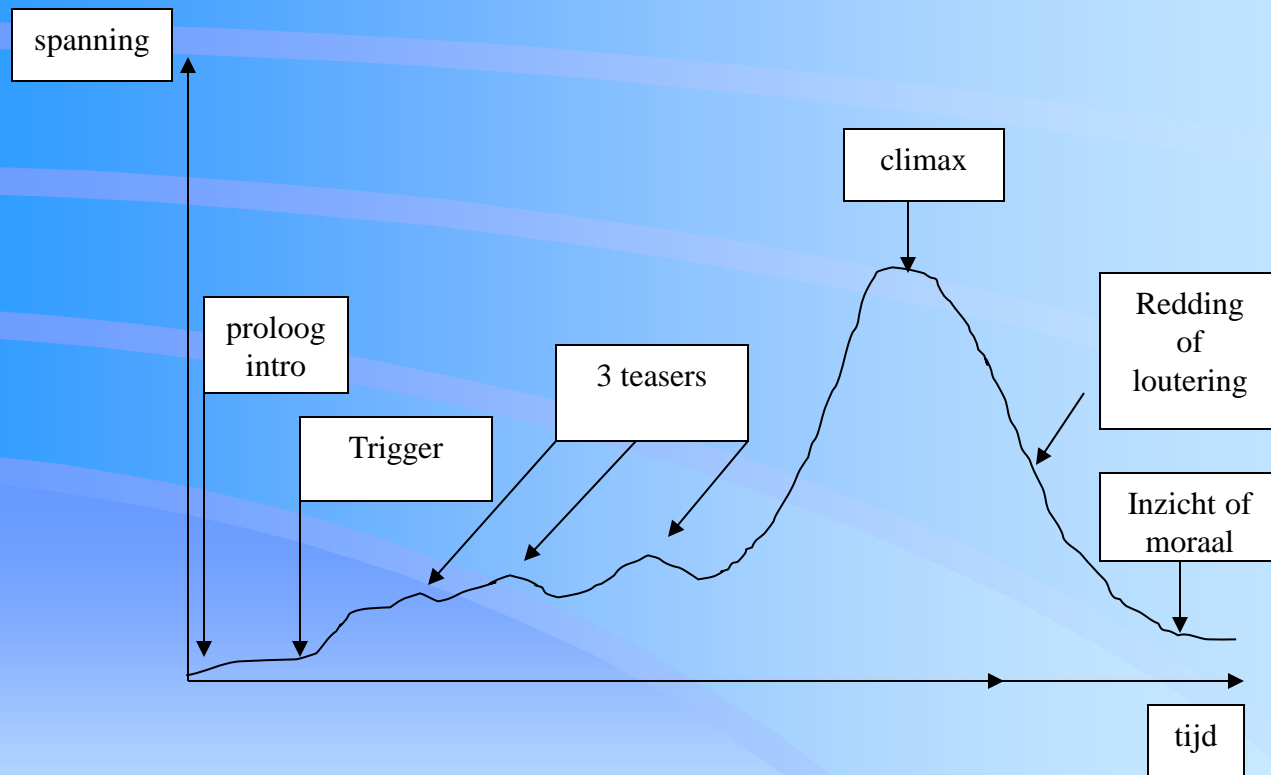
verbeelding

gaan spreken

5. PARCOURS

De 'reis' met een 'plot', het verloop
van gebeurtenissen en feiten

Storytelling curve (structuur, parcours, reis)

TOEPASSEN VAN HET
DRAMATISCH CONCEPT
VOLGENS
'ROODKAPJE'
WERKT **ALTIJD!**

Alfred Hitchcock, Steven Spielberg,
Oliver Stone, Paul Verhoeven

Eindeloze combinaties
en
variaties zijn mogelijk

DE ROODKAPJE CURVE:

- Verhalen, romans, columns
- Filmscenario's, libretto's, choreografieën
- Theater, circus, cabaret, musical, opera
- Evenementen, themafeesten, festivals
- Pretparken en experiences
- Routes en rondleidingen
- Toerisme, musea, speurtochten

contact:

info@roygrunewald.com

06-53781356

0183-632742

www.roygrunewald.com